

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографічного мистецтва**

ІСТОРИЧНА МОДИФІКАЦІЯ ВАЛЬСУ

**Кваліфікаційна робота (проект)
Пояснювальна записка**

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: студентка 4 курсу
13-431 групи
Спеціальність 024 Хореографія
Освітньо-професійної (наукової)
програми Хореографія
Радченко Анастасія Олександрівна

Керівник: доцентка Рехліцька А.Є.

Рецензент: викладач фахових дисциплін
циклової комісії: Хореографія КЗ
«Херсонський фаховий коледж культури
і мистецтв» Шакула Д.Ю.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ «ВАЛЬС»	6
1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції «Вальс».....	6
1.2. Ідейно-тематична основа твору.....	10
РОЗДІЛ 2. ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	17
2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору «Вальс».....	17
2.2. Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту	18
2.3.Сценографія.....	23
ВИСНОВКИ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	29
ДОДАТКИ	33

ВСТУП

Актуальність проблеми, Актуальність теми випускної дипломної роботи обумовлена тим, що танець виступає основою будь-якого танцю, його можна назвати фундаментом будь-якого сценічного танцю, зокрема і бального танцю. Виконання класики – високе мистецтво та самостійний вид театральної дії, здатний розвинути будь-який сюжет без співу та декламації.

Бальний танець – це певний вид хореографічної пластики. Це тонке поєднання рухів, велика гармонія з класичною музикою та умови бального танцю – це відвернення ніг, великий крок у танці, обертання, гнучкість, свобода, пластичність, витривалість та сила. Його основи унікальні, навіть найдосвідченіший танцюрист із різних танцювальних напрямів не припиняє цей багатоступінчастий процес занять із класики. Навчання цьому унікальному мистецтву включає вивчення постановки корпусу, основних позицій ніг і рук, термінологію історію розвитку і повагу.

Бальний танець розвиває поставу, відповідальність, повагу до мистецтва, розвиває гнучкість та легкість. Вчить висловлювати свої почуття за допомогою танцю, почуватися впевненим та розв'язним, сприяє розвитку інтелекту та культури. У бальному танці є своя виконавська культура, своя система підготовки танцюристів. Тому щоб досягти результатів в інших танцях, необхідно почати з уроків бального танцю.

Під час підготовки танцівників К.Ю. Василенко розглядає лексику українського народно-сценічного танцю. О.М. Горожанкіна визначає педагогічні умови формування професійного світогляду майбутнього педагога-музиканта. С.Г. Дункевич розглядає сучасну сценічну хореографію в культурі України. Л.І. Каміна зазначає про особливість балетмейстера – автора хореографічних творів. Т.С. Павлюк розглядає мистецтво бальної хореографії, її історію та тенденції розвитку, а В.Т. Шевченко визначає мистецтво балетмейстера в народно-сценічній хореографії

На сьогоднішній день інтерес до історико-побутового танцю знову зріс. З кожним роком все частіше проводиться у різних містах така форма суспільного дозвілля, як бал. Тому той, учні, повинні знати особливості культури тієї чи іншої епохи, розуміння того, що танець є відображенням естетичного стилю епохи, має освоїти екзерсис побутового танцю: кроки, поклони, положення рук, корпусу, а також найпростіші танцювальні рухи. Ознайомитися з історією розвитку танців, зі зміною костюма та у зв'язку з цими знаннями дійти глибинного розуміння танцю як виразника естетики та культури тієї чи іншої епохи.

Таким чином, наукова проблема дослідження полягає у необхідності вивчення та становлення історичної модифікації вальсу, а також його впливу на сценічну хореографію за всіх часів. Отже, актуальність та наукова проблема визначили тему дипломного дослідження: «Історична модифікація вальсу».

Мета дослідження: розкрити історичну модифікацію вальсу, та впровадити самостійно розроблений танцювальний твір.

Згідно мети маємо наступні **завдання:**

- зробити історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції «Вальс»;
- розкрити ідейно-тематичну основу;
- визначити композиційно-архітектонічну побудову твору танцю «Вальс»;
- зробити графічну таблицю твору та опис хореографічного тексту;
- описати сценографію.

Об'єкт дослідження, історична модифікація вальсу.

Предмет дослідження особливості лексико композиційної та драматургічної структури танцю вальс.

Методи дослідження включають теоретичний аналіз педагогічної та мистецтвознавчої літератури; вивчення, аналіз та узагальнення теорії та

практики хореографічного виховання; моделювання нових форм та методів постановки танцю.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у виявленні та уточненні профільних визначень та понять; підібрані педагогічні принципи під освітні програми з хореографії; диференціації методичних розробок для шкіл бального танцю.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що основні положення роботи можуть бути використані в історико-наукових та історико-культурних дослідженнях, а також при розробці навчальних курсів з практики викладання предметів гуманітарного циклу у загальноосвітній школі. Результати дослідження повинні сприяти поглибленню уявлень про місце вальсу в українській та світовій культурі.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ «ВАЛЬС»

1.1 Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції «Вальс»

Хореографічна композиція «Вальс» – одна з найпрекрасніших і найважливіших сторінок в історії танцювального мистецтва. Поява вальсу змусила відмовитися від багатьох прийомів та правил, породжених французькою побутовою хореографією. Він відповідав новим нормам життя і був танцем, який сприйняли широкі кола міського населення, а чи не лише вишукане придворне суспільство.

Вальс – один із найпоширеніших і найулюбленіших бальних танців. Він став популярний завдяки простоті та доступності рухів. Вальс приваблює плавністю обертань та безпосередністю спілкування партнерів у танці. Вальс – один із улюблених танців нашого часу. Це танець на всі часи. Нове знайомство на вечорі під час прощального вальсу, перший танець на весіллі або дні народження, най романтичні та найщасливіші моменти у житті людини, як правило, пов'язані саме з вальсом.

Озираючись назад, до витоків вальсу, ми виявимо, що він, як і інший танець, чудово пристосований до будь-яких змін моди. Скільки мод змінилося протягом двохсотрічної історії вальсу – а він так само живий! Танок, що став символом романтичного кохання, народився наприкінці XVIII століття і був спочатку австро-німецьким народним танцем під назвою «лендлер».

Вальс - бальний танець музичного розміру 3/4 з особливим наголосом на перший такт і основною фігурою «крок-крок-закрита позиція». Для цього танцю характерні кругові обертання партнерів, які танцюють у парі.

В наш час навчатися цього виду танцю дуже актуально. Вальс – романтичний танець, ніжний і дуже різноманітний. Випробування та видозміни, які вальс пережив за час свого існування, допомогли з'явитися на світ найрізноманітнішим видам цього чудового танцю. Вальс добре поєднується з іншими танцями, що дозволяє хореографам створювати комбіновані композиції. Крім того, вальсове обертання можна чергувати з іншими рухами бальної хореографії, близькими за стилем та манерою виконання. У вальсі немає обов'язкової умови виконання у замкненій позиції рук. Можливі сольні повороти партнерки під з'єднаними руками, а також одночасні повороти партнерів у різні боки. Партнери можуть знаходитися в різних положеннях у парі, використовувати різноманітні з'єднання рук в 1 позиції, 2п, 3п, хрест-навхрест і т.д. Ці якості дозволяють створювати різні варіанти фігурного вальсу. Особливо слід звернути увагу на можливість поєднання вальсових рухів із рухами народної хореографії.

Між великими танцмейстерами та теоретиками танцю не раз виникали суперечки про походження вальсу та танцювальні форми, що дали поштовх до його розвитку. Фріц Клінгенбек називає вальс «істинно німецьким» танцем і вважає його батьківщиною Відень. Клінгенбек говорить про те, що ритми вальсу зустрічалися в стародавніх народних пісеньках. Куплети відрізнялися живим ритмом, невимушеністю та згодом визначили характерні особливості віденського вальсу.

Якщо народне походження вальсу не викликає сумнівів, то встановлення його зв'язку з безпосередніми попередниками справа досить важка. Тут одні називають вольту, інші – алеманду, треті – лендер. Прихильники походження вальсу від вольти посилаються на те, що вольта була першим закритим танцем, у якому утвердилися рухи, що нагадують вальсо подібні ковзання. Заманливо попередником вальсу вважати алеманду, тим більше, що німецьке походження останньої не оспорюється ніким. У легких похитуваннях корпусу та плавних ковзаннях алеманди бачили схожість із сучасним вальсом.

Безпосередній попередник вальсу - лендлер, селянський танець, що виник у альпійських областях Австрії. Для лендлер типові ковзний крок і повороти в середньому темпі. У ньому, як і в алеманді, важливе значення має закрите становище рук. Рухи танцю широкі, вільні, виконавці можна було повернути спиною друг до друга. Низка дослідників вважає попередником вальсу чеський народний танець «Сусідка». Крім того, багато авторів називають безпосередніми попередниками вальсу такі 2 парні обертальні танці, як дреєр, шляпфер, лангаус.

Слово «вальс» увійшло у вжиток із середини вісімнадцятого століття, що означає – крутитися, ковзати. Проникнення вальсу до бальних залів відбувалося поступово. Довгий час не лише сам вальс, а й найпростіші сільські обертальні танці зазнавали гоніння з боку церкви та представників влади. У близькості танцюючих, у поєднанні рук бачили аморальність. У низці місць на запровадження обертальних рухів на чоловіка накладався грошовий штраф. Але, незважаючи на якісь суворості, народ наполегливо продовжував виконувати ці танці.

Широкій популярності вальсу сприяла музика. Мелодії як би канонізували рухи та ритми вальсу. Однак початкові обертальні танці існували задовго до того, як з'явилася спеціальна музика вальсу. Затвердившись спочатку в селах, вальс став дедалі частіше виконуватися на міських танцювальних вечорах і балах і нарешті зайняв найпомітніше і найпочесніше місце. Але в місті його танцювали більш стримано та м'яко.

Деякі вчителі танців та організатори балів привчали до вальсу поступово. Вони вводили па вальсу в інші танці або складали масові танці, основу яких становили обертальні рухи. Надалі ця форма дедалі більше поступалася місцем парному вальсу. Пари кружляли танцювальним залом, складаючи загальне коло, що певною мірою нагадує невигапливий хоровод з пар – первісний каркас усіх народних танців. Вальс не вимагав будь-якої черговості та регламентації. Кожен міг танцювати вільно, цілком віддаючись стихії ритму та мелодії.

Німецькі вчителі танців довго бойкотували вальс, але змушені були здатися: дуже вже популярний і любимо став цей танець. За межами Німеччини вальс отримав визнання без протекції дворів і танцмейстерів. У Франції проти вальсу випускали навіть спеціальні листівки, де називали цей танець аморальним. Простий народ Англії прийняв вальс захоплено, хоч і пізніше за інші країни. Королівські двори дуже неохоче дозволяли його. Катерина Друга теж була проти вальсу, і лише після її смерті його запровадили при дворі.

Історія вальсу, його еволюція схожі на історію багатьох танців, що виникли у народі. У становленні та розвитку вальсу величезну роль відіграли нові суспільні порядки та норми поведінки, затверджені французькою буржуазною революцією. Але ніщо так не вдосконалювало та не пропагувало вальс, як музика. Десятки знаменитих композиторів різних країн захопилися вальсом, вводячи цю форму у свої твори.

Всесвітньо відомі вальсові мелодії Моцарта, Вебера, задушевні вальси Шуберта, витончені граційні вальси Шопена, широкі за своїм симфонічним розвитком вальси Глінки, Чайковського, Глазунова. Доля бального вальсу пов'язана з іменами Ланнера та Штрауса. Останній обезсмертив вальс, зробивши його королем танців, і сам став королем вальсів. До його віденського оркестру свого часу були прикуті погляди музикантів, артистів, поетів, художників, письменників усього світу.

Завдяки Штраусу Відень увійшов в історію як місто, де розквітав вальс, як місто, де Йоган Штраус створив свої безсмертні твори. Музика Штрауса покращувала і вдосконалювала хореографію вальсу. Вона сприяла тому, що цей танець став виконуватися граціозніше, красивіше і трепетніше. У низці країн з'явилися різновиди вальсу, йому надавали національні риси: так народилася англійська, угорська вальси, вальс-мазурка та багато інших.

Таким чином, Вальс у результаті поширився по всьому світу як бальний танець, якому слід навчатися, і який має достатньо варіацій та тонкощів, щоб бути завжди цікавим. Багато інших танців, таких як полька, є

похідними від оригінального вальсу, і вальс часто є одним з перших танців, що викладаються у бальних танцювальних залах.

1.2 Ідейно-тематична основа

Тема. Вальс перемоги

Ідея. Танцювальне мистецтво існує з найдавніших часів. Культові, трудові, мисливські та інші обряди супроводжувалися не лише грою на музичних інструментах та співах, а й танцями. Розгорнуті танцювальні уявлення, нерідко пов'язані з релігійними церемоніями, існували у Стародавньому Єгипті, Індії, Китаї, Вірменії, Греції, Римі та інших країнах.

Написання танцю - це магічний ритуал, у якому можуть відбиватися життя, звичаї і звичаї, як окремих особистостей, і народів загалом.

Кожна людина, кожен народ за допомогою своїх традиційних танцювальних мовленнєвих засобів створює танцювальну мову, в яку вкладає свої почуття, думки, переживання, устремління.

На стиль, характер виконання, образи, представлені в танці, суттєво впливає особистість постановника – хореографа, йому в даному випадку дається повний простір для творчого мислення, фантазії.

Адже жоден танець не може будуватися за якимось шаблоном, стандартом, кожна тема підказує автору свою особливу форму втілення. Від таланту, винахідливості, досвіду та майстерності хореографа залежить створення яскравої, неповторної форми танцювального твору.

Війна – це страшні випробування людини і народу, війна – це доля, життя, смерть, війна – особлива форма життя, як ніяка інша потребує особливої перевірки на стійкість і мужність, віру та вірність найвищим моральним цінностям.

Взятися за ідею танцю нав'яли бойові героїчні події сьогодення, про захист та деокупацію міста – героя Херсон.

Коли створюється танець, уяві музичного керівника видається, логічний розвиток характерів героїв в обумовлених сюжетом діях та вчинках. Бачиться також декоративне оформлення, колір і форма костюмів, необхідна бутафорія, реквізит, сценічне освітлення. Але головне у всьому цьому – музика.

Малюнок танцю повністю залежить від музичного матеріалу, на основі якого складався цей танцювальний номер. Він відображає характер, образ музики, її стиль, всі учасники танцю перебувають в тісному зв'язку з темпом, ритмом музичного твору, малюнок танцю повністю підпорядкований музиці, кожен рух логічно переходить до іншого, один малюнок змінює інший.

Танець – це радість, свобода. У танці можна висловити свої почуття, свій настрій. Танець - це величезна енергія, яка живить кожну клітину тіла. Танець – це рух, а рух – це життя. Можна дійти висновку, необхідність розвитку у дітей музично – ритимічних, танцювально – хореографічних навичок.

На сьогоднішній день батьки і педагоги як ніколи раніше стурбовані тим, що потрібно зробити, щоб дитина, яка входить у цей світ, була здоровою, щасливою, розумною, доброю, успішною. Хореографічна постановка танцю «Вальс Перемоги» є майданчиком для розвитку цих якостей у дитини.

У хореографічній постановці відбивається проблема війни та миру, захисту Батьківщини, з прикладу героїчного подвигу захисників міста – героя Херсонь.

Надзавдання:

- створення умов для розкриття творчого потенціалу у дітей через танець (хореографію);

- виховувати глибоку повагу до історії своєї країни, до героїчного подвигу солдата – визволителя, подвигу народу. Виховувати патріотизм і почуття гордості за свою країну, свою малу Батьківщину.

- формувати знання про захист та захисників міста – Героя Херсон, через підбір фото, відео матеріалів (довоєнний та воєнний час);
- виховувати готовність до творчого прояву та художнього смаку.
- ознайомити з музичними жанрами (опера, пісня, танець (пасобдобль) «Ріо-Ріта», вальс, народна пісня) фрагменти яких увійдуть у фонограму хореографічної постановки.
- навчити композиційним перестановкам, поєднувати та показувати в одній композиції драматизацію та хореографію з частою зміною танцювального малюнка, вміння використовувати атрибути;
- формувати дисциплінованість, витримку.

Наскрізна дія – хореографічна постановка «Вальс Перемоги», розвиває у вихованцях творчо самостійні навички, виховує мислення над образним змістом вистави, художній смак, любов до життя, людини, формується внутрішній, духовний світ дитини. Крім того ставиться виховне завдання у своїх вихованцях побачити, громадян, патріотів, які люблять свою Батьківщину.

Конфлікт. Життя сьогодення довело, що такі патріотичні цінності як патріотизм, вірність обов'язку, громадянськість, повага до старших потрібно виховувати з дитячих років, свідомо пропагувати у дитячому та підлітковому віці, щоб розвивати всебічно розвинену особистість, здатну надалі вершити великі справи в ім'я захисту нашої Вітчизни, причому не тільки за розумом, але й за покликом серця.

У хореографічній постановці відбивається проблема війни та миру, захисту Батьківщини, з прикладу героїчного подвигу захисників міста – героя Херсон.

Танцювальна форма:

- практична – вправи у постановці елементів танцю, танцювальних етюдів;
- словесна - оповідання, бесіди, пояснення, пояснення музичного керівника, вихователів;

- наочна – використання ІКТ, фото, відео, аудіо, ілюстративний матеріал, атрибути.

Танцювальні жанри: ліричний, романтичний, героїчний, трагедійний, історичний та інші.

Лібрето. Херсон. Берег моря. Моряк – музикант, прокинувся рано-вранці під крик чайок, що літають, усміхнувся, потягнувся, взяв свій улюблений інструмент гітару і гріючись у променях сонця загравав улюблену пісню «Ой, у лузі червона калина». Мелодійні звуки розліталися берегом моря, недалеко прогулювалися дівчата, почувши звуки гітари радісно зібралися навколо музиканта, щоб послухати його гри.

Дівчата слухають, але рано чи пізно просять включити колонку з сучасною музикою (Наталя Бучинська – Перемога), моряк виконує прохання дівчаток. Утворюється стихійно-танцювальний майданчик, починаються танці, але партнерів немає і дівчатка танцюють один з одним.

Почувши звуки пісні Наталі Бучинської – «Перемога» виходить група моряків (за спиною ховаючи букетик із квітами), поправляють форму. Звучить вступ пісні Олександра Пономарьова, Михайла Хома «Гей, соколи» моряки підходять до дівчаток, запрошуючи їх на танець, усі кружляють у вальсі.

– Війна. Звучить голос Капітана про початок війни. Усі в заціпенінні слухають страшну новину. Звучить фрагмент Ірини Федішин - Пісня про війну, моряки перебудовуються і стройовим кроком готуються на фронт, дівчата притискаючи до грудей подаровані квіти махають морякам слідом, потім групуючись у центрі, разом піднімають високо подаровані квіти як символ, любові та світу, завмирають, потім мовчки тікають зі сцени.

РОЗВИТОК ДІЇ

–Присвячена матерям, жінкам тиловикам, захисникам Херсону, які чекають на своїх рідних з війни. У цій частині танцю, жовто-блакитна хустка атрибут, використовується як символ надії, символ моря, символ горя.

Під звук «Журавлів» Дівчата з гіркотою опускаючи хустку до землі, залишають сцену.

КУЛЬМІНАЦІЯ

– У боях, у битвах. Шум моря, вибухи, стрілянина, кананада.

Дівчатка (зображують море), виносять велике блакитне полотно, розташовуючи його в центрі сцени, сідають, виконуючи рухи, що коливають, з полотном.

Під пісню Ірина Федішин - Пісня про війну хлопчики з червоними хустками (мови полум'я, вибуху, стрілянини; далі сигнальні прапорці) маршовим кроком виходять на «середину моря», йде бій. І ось все стихло, закінчено останній бій, моряк слухає тишу, гойдаючись на палубі свого корабля.

РОЗВ'ЯЗАННЯ

– Перемога. Пісня Наталя Бучинська – «Перемога», моряки сходять на берег. Їх зустрічають дівчата із квітами. Моряки підходять до дівчаток і всі кружляють у переможному вальсі під пісню Олександра Пономарьова, та Михайла Хома «Гей, соколи».

ФІНАЛ

– Висновок номера знову звучить «Ой у лузі червона калина» але вже переможно, урочисто, як символ урочистості поколінь, як символ непереможної української армії, як символ української перемоги над ворогом.

Характеристика хореографічних образів. Вальс «Перемоги» складається з 12 осіб (6 юнаків та 6 дівчат), створений на основі бальних танців. Танець складається із 6 частин. У невеликому сюжеті передається велике значення – через своєрідність рухів, комбінацій, малюнків та особливу пластику, розкриваються характер і виразність вальсу.

Образна характеристика дійових осіб: солати-моряки, дівчатка – мирні жителі.

Захищати Батьківщину – це священний обов'язок. Повіки минають, а в пам'яті людей залишаються ті, хто колись героїчно обстоював свободу своєї країни. Незалежно від посади, звання цих людей ними пишаються та поважають, нащадки пам'ятають їхні справи та подвиги.

Справжні герої Херсона – прості люди, солдати, матроси, жителі міста, офіцери, близькі до солдатів, хоробрі, віддані Батьківщині. Вони унеможливили – біля стін майже не укріпленого міста зупинили ворога. Ними рухало почуття любові до Батьківщини.

Головні риси справжнього солдата – це хоробрість, сміливість, відвага, гордість, невідступність. Він готовий віддати життя за Батьківщину, свій народ. На війні ці люди щодня стикаються зі смертю, звичайно, це дуже важко морально, але в людині виховуються такі якості, як стійкість, твердість духу, непохитність і холонокровність.

Музичний супровід. У постановці танцю використовувався аудіо монтаж з кількох творів.

1. Українська народна пісня авторського походження: «Ой у лузі червона калина». Ідея «Ой у лузі червона калина...»: уславлення мужності, відваги оборонців України. Розмір 0,56 МБ., темп помірний, 0,25с.

2. Наталя Бучинська – «Перемога». Слова: Юрій Рибчинський. Музика: Ніколо. Виконує: Наталія Бучинська. Розмір 1,25МБ, темп помірний, 0,2 с.

3. Олександр Пономарьов, Михайло Хома «Гей, соколи». Музика та слова - Тимко Падура. Розмір файлу: 2.6 МБ Тривалість: 01:45 Тематика: Народна. Темп - Помірний

4. Ірина Федішин - Пісня про війну. Розмір файлу: 1.6 МБ Тривалість: 0,25. Темп – Помірний.

5. Звуки моря, крики чайок, звук «Журавлів» Розмір файлу: 0.6 МБ Тривалість: 0,20. Темп – Помірний.

Художнє оформлення: музичний зал, декорації, Відео презентація з накладанням фонограми, полотно «Море», жовто-блакитні хустки для

дівчаток, червоні для хлопчиків, квіти, костюми моряків, пошиті сукні в квіточку, стрічки для дівчаток.

Таким чином, розробляючи програму танцю, важливо зробити так, щоб кожна наступна дія за своєю яскравістю, силою впливу, виразністю була сильнішою за попередню.

РОЗДІЛ 2.

ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору танцю «Вальс»

У хореографічній постановці відбивається проблема війни та миру, захисту Батьківщини, з прикладу героїчного подвигу захисників міста – героя Херсона.

Композиційно-архітектонічну побудову хореографічної композиції наведено у Табл. 2.1

Таблиця 2.1

Композиційно-архітектонічна побудова хореографічної композиції
Вальс

Назва частини	Кількість тактів	Зміст
Експозиція	5 тактів	Поява Героїв
Зав'язка	29 такти	виходить група моряків (за спиною ховаючи букетик із квітами), поправляють форму. моряки підходять до дівчаток, запрошуючи їх на танець, усі кружляють у вальсі. Звучить голос Капітана про початок війни. Усі в заціпенінні слухають страшну новину. моряки перебудовуються і стройовим кроком готуються на фронт, дівчата притискаючи до грудей подаровані квіти махають морякам слідом, потім групуючись у центрі, разом піднімають високо подаровані квіти як символ, любові та світу, завмирають, потім мовчки

		тікають зі сцени
Розвиток дії	12 тактів	У цій частині танцю, жовто-блакитна хустка атрибут, використовується як символ надії, символ моря, символ горя. Під звук «Журавлів» Дівчата з гіркотою опускаючи хустку до землі, залишають сцену
Кульмінація	36 тактів	Дівчатка (зображують море), виносять велике блакитне полотно, розташовуючи його в центрі сцени, сідають, виконуючи рухи, що коливають, з полотном. хлопчики з червоними хустками (мови полум'я, вибуху, стрілянини; далі сигнальні прапорці) маршовим кроком виходять на «середину моря», йде бій. І ось все стихло, закінчено останній бій, моряк слухає тишу, гойдаючись на палубі свого корабля.
Розв'язка	72 тактів	моряки сходять на берег. Їх зустрічають дівчата із квітами. Моряки підходять до дівчаток і всі кружляють у переможному вальсі

2.2. Графічна таблиці твору та опис хореографічного тексту

Графічна фіксація постановки оформлюється у вигляді таблиці, з використанням загальноприйнятих умовних позначок та скорочень.

Спина дівчини - - обличчя

Напрямок руху

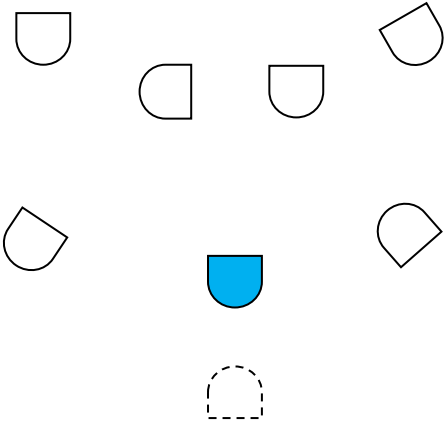
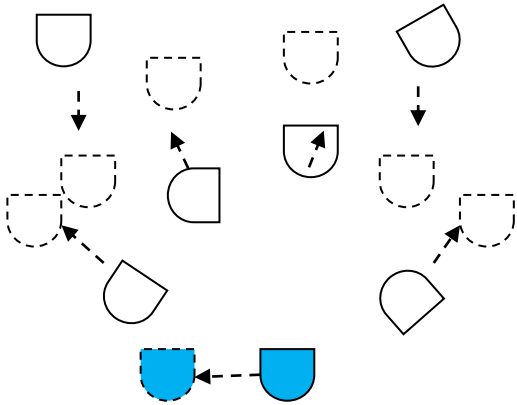
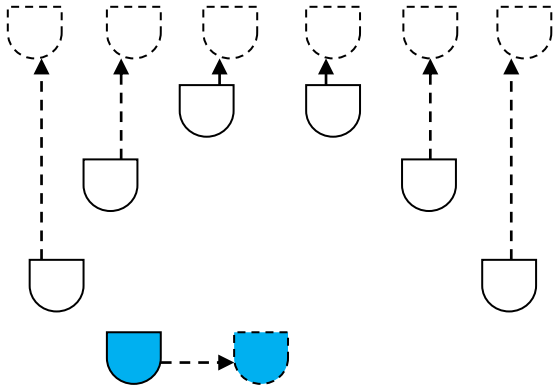
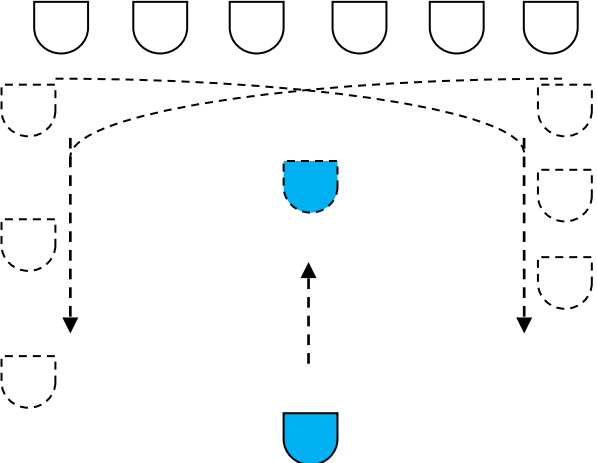
Рух по колу

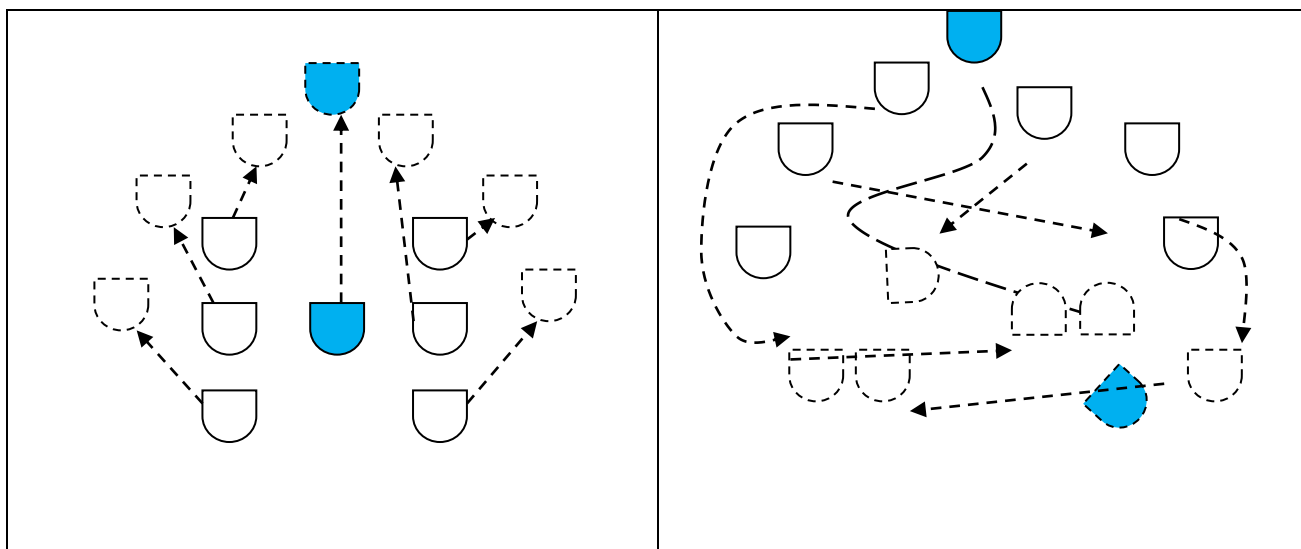
Рухи та комбінації розписані у додатку (Додаток А)

Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту наведено у таблиці 2.2

Таблиця 2.2

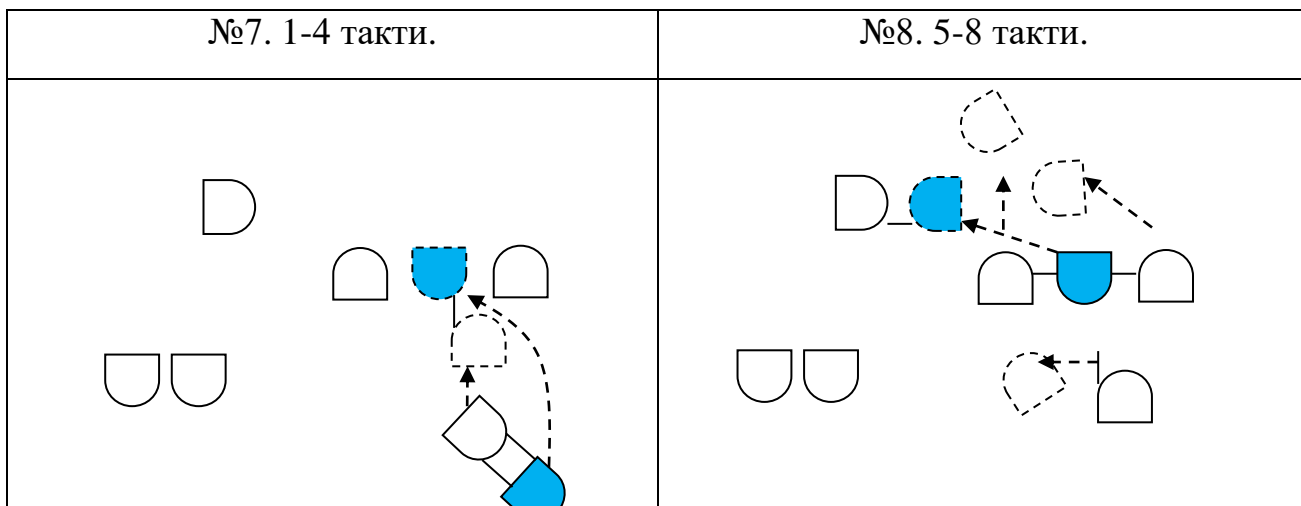
Графічна таблиці твору та опис хореографічного тексту

№1 1-4 такти.	№ 2 1-16 такти.
	
№3. 1-4 такти.	№4. 5-8 такти.
	
№5. 1-16 такти.	№6. 1-8 такти.

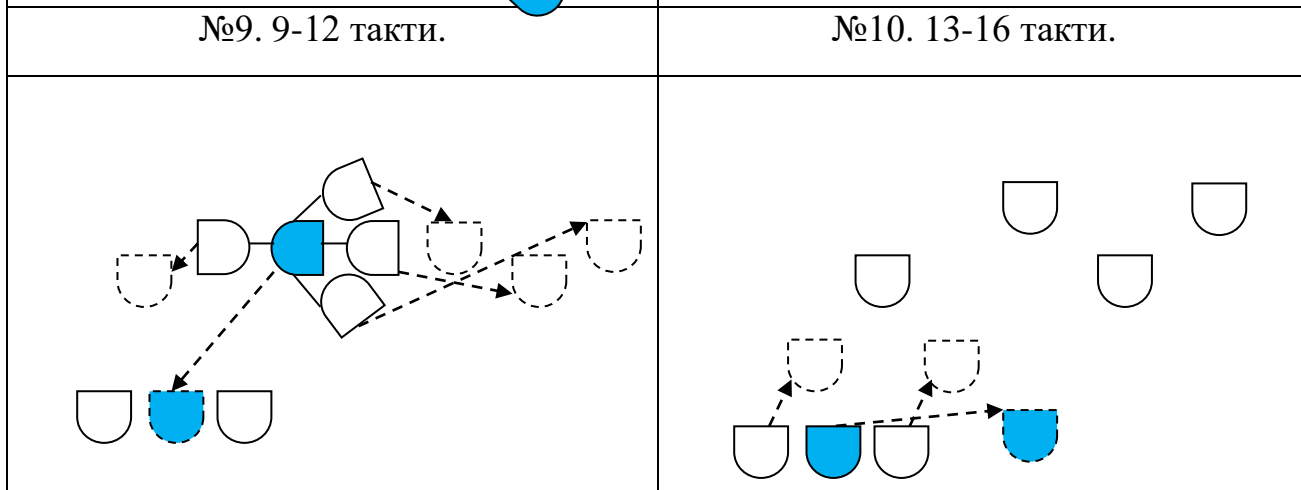
№7. 1-4 такти.

№8. 5-8 такти.

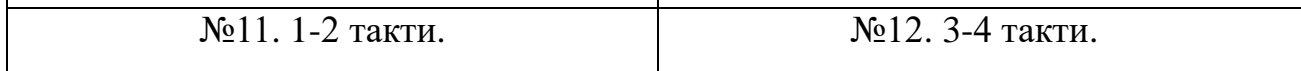
№9. 9-12 такти.

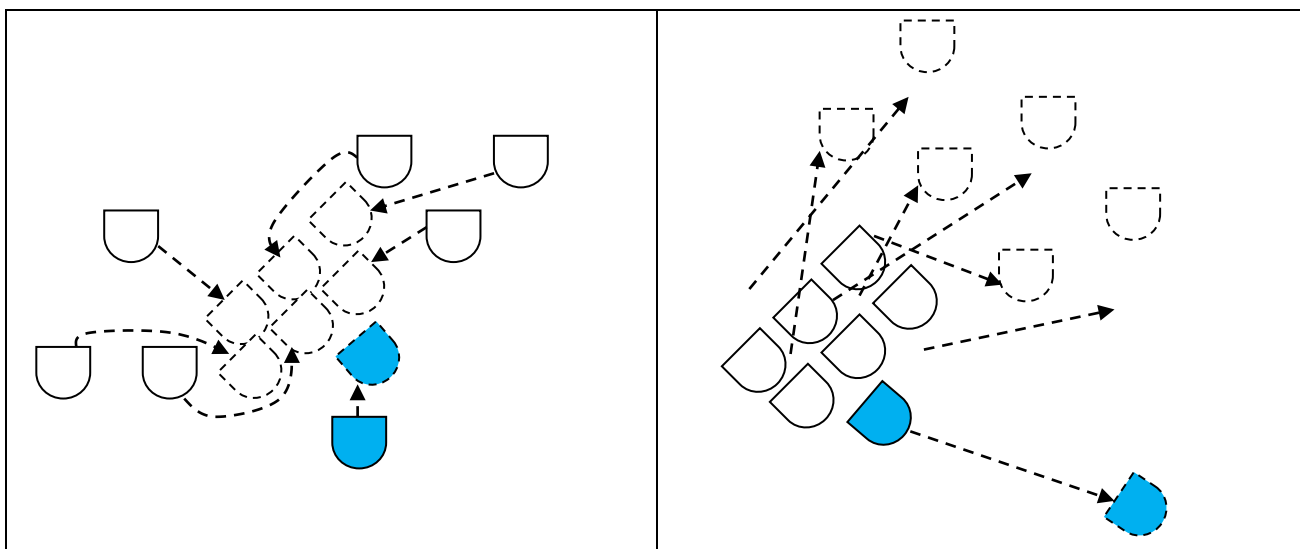
№10. 13-16 такти.

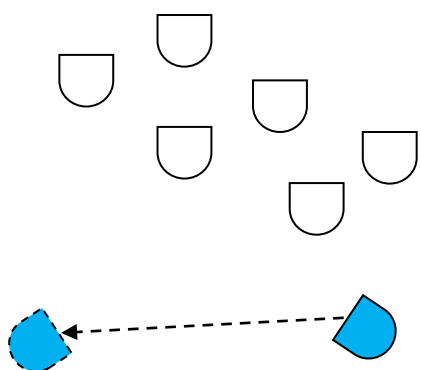
№11. 1-2 такти.

№12. 3-4 такти.

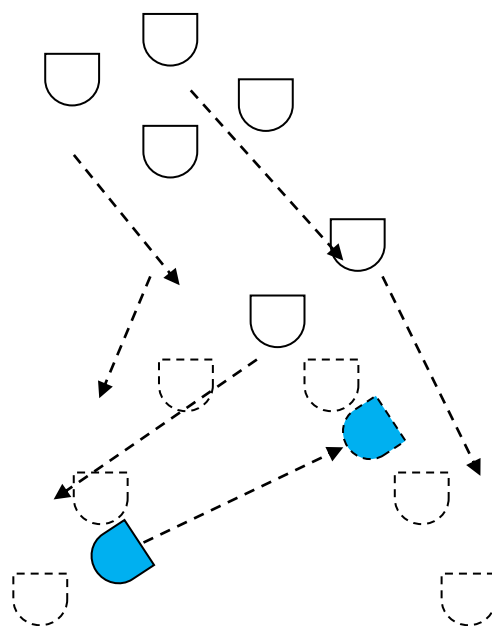

№13. 5-8 такти.

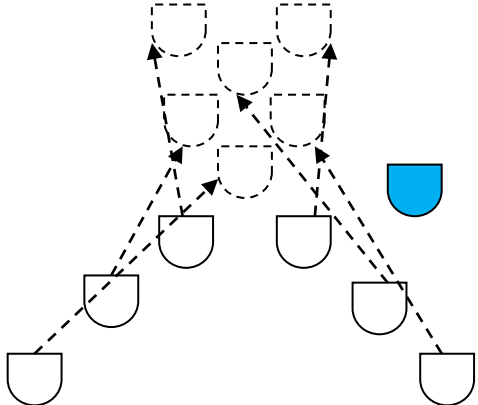
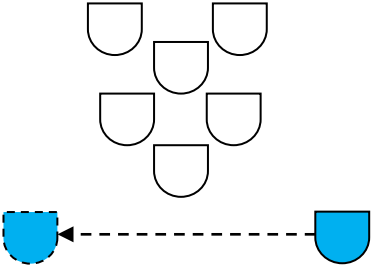
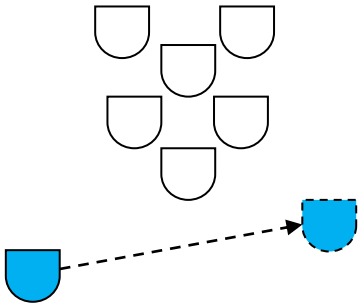
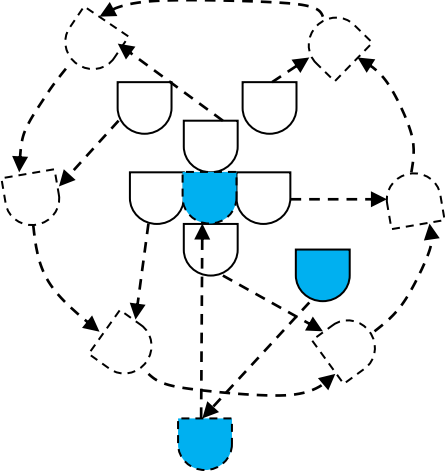
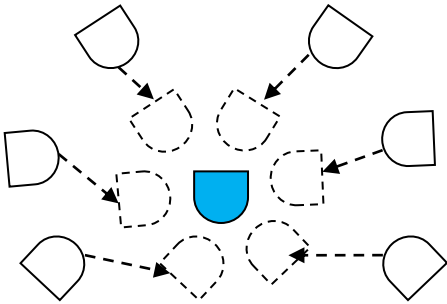
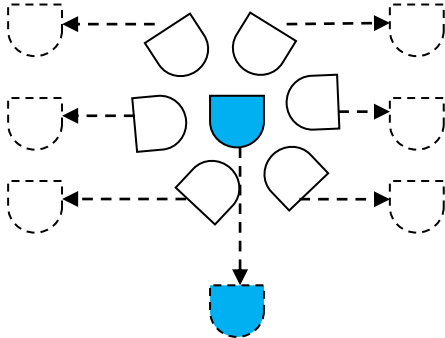

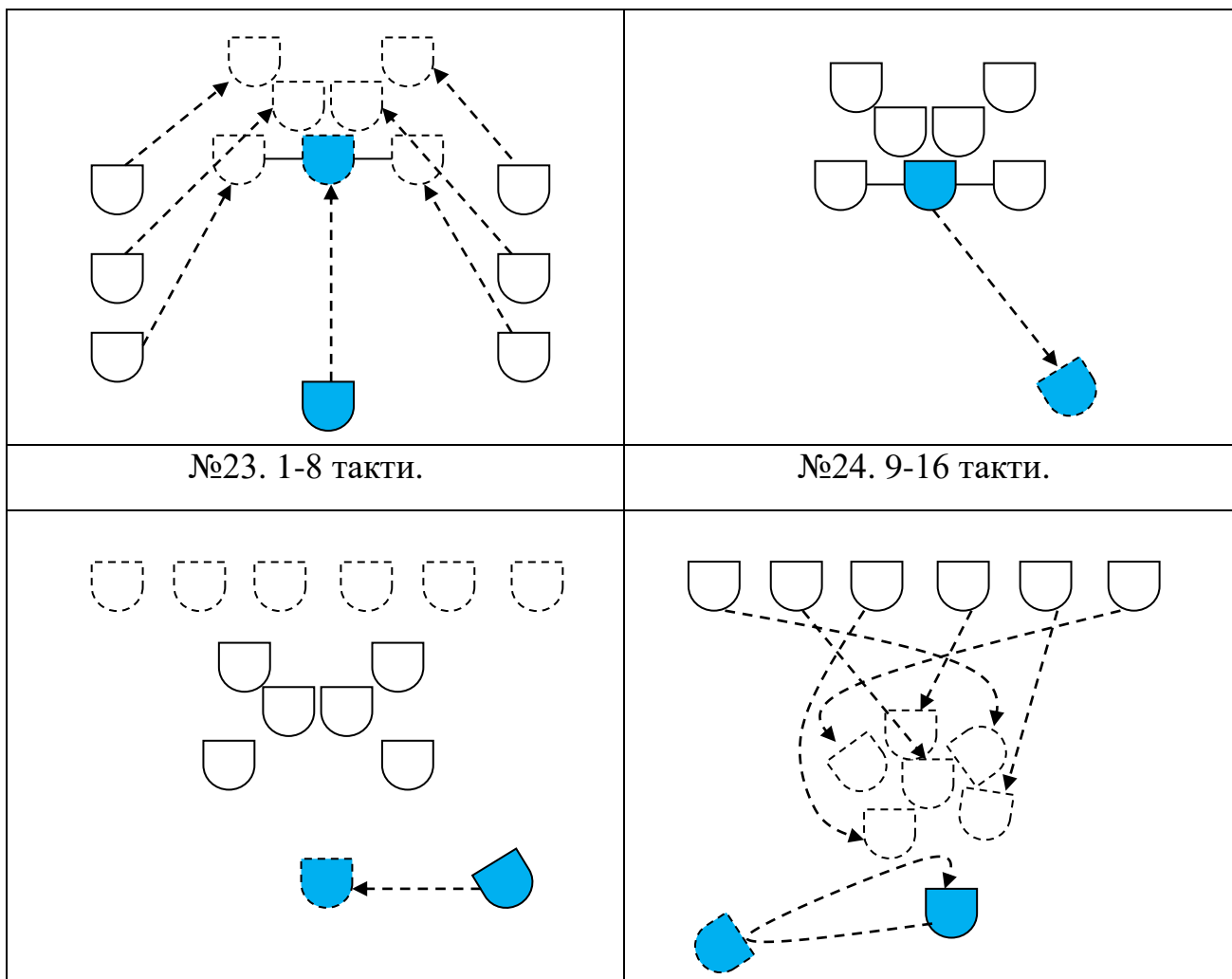
№14. 9-12 такти.

№15. 13-16 такти.

№16. 1-8 такти.

	
<p>№17 9-12 такти.</p>	<p>№18 13-16 такти.</p>
	
<p>№19. 1-8 такти.</p>	<p>№20. 1-4 такти.</p>
	
<p>№21. 5-8 такти.</p>	<p>№22. 9-16 такти.</p>

2.3. Сценографія

Сценографія- - мистецтво створення зорового образу вистави за допомогою декорацій, костюмів, світла, постановочної техніки. Всі ці образотворчі засоби є компонентами театрального дійства, сприяють розкриттю його змісту, повідомляють йому певне емоційне звучання. Історія розвитку сценографії виділяє кілька типів декорацій, пов'язаних із конкретними вимогами театру, драматургії, естетики певної історичної доби, рівнем її науки та техніки.

Оформлення сцени музична зала, декорації, Відео презентація з накладенням фонограми, виготовлений макет патефону, полотно «Море»,

жовті хустки для дівчат, голубі для хлопців, квіти, пошиті костюми моряків, придбані ситцеві сукні у квіточку, стрічки для дівчаток. (Додаток Б).

Світлова партитура. Один з найважливіших компонентів оформлення хореографічної постановки - сценічне світло.

У процесі підготовки танцювального номера хореографом обов'язково має продумуватися світлова партитура, що визначає порядок і комплектацію включення конкретних освітлювальних приладів; пластичні репліки, що є сигналом для світлової зміни; регулювання світлових потоків; кольори світлофільтрів; інтенсивність напруги тощо. і т.п. Освітлювачі, відповідальні за проведення танцю, зобов'язані точно дотримуватися встановленої партитури.

У нашому танці налічується кілька основних видів сценічного висвітлення:

1. Верхнє світло – освітлювальні прилади (прожектори та софіти) підвішуються над ігровою частиною сцени у кілька рядів (перший план, другий план)

2. Бокове світло – прожектори, встановлені на порталних лаштунках та бічних освітлювальних галереях.

3. Виносне світло – прожектори, що встановлюються поза сценою, у різних частинах зали, у тому числі – на спеціальних освітлювальних балконах. До виносного світла належить рампа (франц. rampe, від ramper - пологий спуск) - світлова апаратура, встановлена на підлозі сцени по її передньому краю і захована за бортом просценіуму. Служить для освітлення сцени спереду та знизу.

4. Горизонтне світло – апаратура, призначена для освітлення горизонту – спеціальної декорації у формі плоскої задньої завіси (напівкруглої чи купольної).

5. Спеціальне світло – локальні джерела світла, вмонтовані в декорацію (канделябри, свічки, багаття, ліхтарі, смолоскипи тощо). Виготовлені відповідно до задуму художника-сценографа.

В сценічних люках встановлюється додаткова світлова апаратура для створення спеціальних ефектів (локальне підсвічування; освітлення контражуром; світлова завіса; стробоскоп – прилад для створення мерехтливого, дискретного ефекту; і т.д.).

Таким чином, освітлювачі є повноправними учасниками всієї постановочної групи вистави, поряд із представниками решти творчих та технічних професій.

Ескізи костюмів. Безсумнівно, одним із аспектів, який найбільше привертає увагу цього танцю, є костюм, який носять її танцюристи, який виділяється своїми яскравими кольорами та менш екстравагантним дизайном.(Ескізи костюмів у Додатку В)

Костюми:

Хлопчики – моряки, дівчатка (ситцеві сукні у квіточку, стрічки);

Морський стиль з його білим кольором, синіми смужками, галуном та мідними гудзиками проникнув не тільки в дитячу, а й у дорослу моду. Великою популярністю користувалися подібні костюми для пляжного відпочинку та прогулянок на яхті. Морська тема в одязі залишалася надзвичайно модною протягом півстоліття і не втратила актуальності до наших днів.

Військова повсякденна форма, призначена для офіцерів і мічманів, включає: чорний або білий вовняний кашкет, тужурку з того ж матеріалу, чорне пальто, кремову сорочку, чорну ж краватку із золотого кольору закріпкою, кашне, чорні штани, поясний ремінь, рукавички і напів чоботи, черевики або черевики як взуття.

Моделі суконь із ситцю виходять по-дитячому наївними та невинними. Найяскравіший приклад - ситцеве плаття в квіточку або горошок. Вони характеризуються квітковими принтами, воланами, вишивками, широкими спідницями та нескладним кроєм. Переважають натуральні відтінки коричневого, зеленого та синього кольорів, а також бежевий та білий. Довжина сукні зазвичай досягає коліна.

Сукня без рукавів, з ліфом, що щільно облягає тіло, і спідницею крою напів сонце. Талія підкреслена поясом із атласної тканини. Комплект доповнюють класичні туфлі на невисокій шпильці. Зачіску можна прикрасити атласною стрічкою в тон сукні. Для завершення образу потрібні короткі мереживні рукавички.

ВИСНОВКИ

Метою нашої роботи було розкрити історичну модифікацію танця «Вальс», та впровадити самостійно розроблений танцювальний твір.

Для досягнення цієї мети ми виконали всі поставлені завдання і прийшли до наступних висновків.

Проаналізувавши теоретичний матеріал і обґрунтувавши історичні та художні основи хореографічної композиції, можна сказати, що історія вальсу, його еволюція схожі на історію багатьох танців, що виникли у народі. У становленні та розвитку вальсу величезну роль відіграли нові суспільні порядки та норми поведінки, затверджені французькою буржуазною революцією. Але ніщо так не вдосконалювало та не пропагувало вальс, як музика. Десятки знаменитих композиторів різних країн захопилися вальсом, вводячи цю форму у свої твори. Вальс у результаті поширився по всьому світу як бальний танець, якому слід навчатися, і який має достатньо варіацій та тонкощів, щоб бути завжди цікавим. Багато інших танців, таких як полька, є похідними від оригінального вальсу, і вальс часто є одним з перших танців, що викладаються у бальних танцювальних залах.

Написання танцю - це магічний ритуал, у якому можуть відбиватися життя, звичаї і звичаї, як окремих особистостей, і народів загалом.

Війна – це страшні випробування людини і народу, війна – це доля, життя, смерть, війна – особлива форма життя, як ніяка інша потребує особливої перевірки на стійкість і мужність, віру та вірність найвищим моральним цінностям. Взятися за ідею танцю нав'яли бойові героїчні події сьогодення, про захист та деокупацію міста – героя Херсон.

Визначивши ідейно-тематичну основу хореографічної композиції, яка представлена нами у вигляді танцювальної композиції, «Херсонський вальс перемоги», ми відзначили, розробляючи програму танцю, важливо зробити

так, щоб кожна наступна дія за своєю яскравістю, силою впливу, виразністю була сильнішою за попередню.

Музичний матеріал для нашого танцю ми підібрали пісню:

У постановці танцю використовувався аудіо монтаж з кількох творів.

1. Українська народна пісня авторського походження: «Ой у лузі червона калина». Ідея «Ой у лузі червона калина...»: уславлення мужності, відваги оборонців України. Розмір 0,56 МБ., темп помірний, 0,25с.

2. Наталя Бучинська – «Перемога». Слова: Юрій Рибчинський. Музика: Ніколо. Виконує: Наталія Бучинська. Розмір 1,25МБ, темп помірний, 0,2 с.

3. Олександр Пономарьов, Михайло Хома «Гей, соколи». Музика та слова - Тимко Падуро. Розмір файлу: 2.6 МБ Тривалість: 01:45 Тематика: Народна. Темп - Помірний

4. Ірина Федішин - Пісня про війну. Розмір файлу: 1.6 МБ Тривалість: 0,25. Темп – Помірний.

5. Звуки моря, крики чайок, звук «Журавлів» Розмір файлу: 0.6 МБ Тривалість: 0,20. Темп – Помірний.

Композиційна та архітектонічна побудова твору складається з п'яти компонентів композиції, які органічно взаємопов'язані.

Також в графічній таблиці роботи з описом хореографічного тексту ми описали хореографічний текст композиції, розкривши особливості пластичного рішення хореографічного твору, також зробили графічний малюнок рухів з використанням звичайних символів і скорочень.

Розвиток сценографії сприяв створенню відповідного настрою, посилив вплив хореографічної постановки на глядача. Дизайн сцени, світлова партитура і ескізи костюмів були розроблені з урахуванням всіх особливостей нашої ідеї, щоб максимально точно передати тему, ідею і настрої хореографічної композиції, адже це ключ до її успіху і вдячності.

Враховуючи все вищесказане, ми створили власну хореографічну композицію і, тим самим, виконали всі поставлені завдання для досягнення поставленої мети.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Боримська Г. В. Самоцвіти українського танцю / Г. В. Боримська. К.: Мистецтво, 1974. 112 с.
2. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю: автореф. дис. д-ра мистецтвознавства : спец. 17.00.01 / К.Ю. Василенко; Київський державний університет культури і мистецтв. К., 1998. 46 с.
3. Горбатова Н. О. Становлення мистецтва класичного танцю в Україні (20-30-ті роки ХХ століття): автореф. дис. ... канд. іст. наук : спец. 17.00.01 / Н. О. Горбатова ; Київський національний ун- т культури і мистецтв. К., 2004. 20 с.
4. Горожанкіна О. М. Педагогічні умови формування професійного світогляду майбутнього педагога-музиканта : автореф. дис. ... канд. іст. наук : спец. 13.00.04 / О. М. Горожанкіна ; Черкаський національний університете імені Богдана Хмельницького. Черкаси, 2010. 23 с.
5. Дункевич С. Г. Сучасна сценічна хореографія в культурі України: філософський аналіз: автореф. дис. ... канд. філос. наук : спец. 26.00.01 / С. Г. Дункевич ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова ; К., 2012. –17 с.
6. Зав'ялова О. К. Історія балетного мистецтва: від витоків – до початку ХХ ст.: навч. посіб. для студентів ф-тів мистецтва пед. ун-тів (спец. хореографія) та гуманітар. ф-тів ВНЗ / О. К. Зав'ялова; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. Вид. 2-ге. Суми : Мрія, 2014. – 114 с.
7. Загайкевич М. П. Драматургія балету / М. П. Загайкевич. К. : Наукова думка, 1978. 255 с.
8. Зубатов С. Л. Стиль викладання в хореографії: навч. посіб. / С. Л. Зубатов; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Ліра-К, 2019. 91 с.

9. Камін В. О. Мистецтво балетмейстера: навчально-методичний комплекс. Київ: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2014. 194 с.
10. Каміна Л. І. Особливість балетмейстера – автора хореографічних творів. / Л. І. Каміна Київ. : УЦКД, 2004. 16 с.
11. Колосок О. П. Пошуки образного рішення хореографічної композиції / О. П. Колосок. К. : Видавничий центр НАУ, 1997. 68 с.
12. Легка С. А. Українська народна хореографічна культура ХХ століття: автореф. дис... канд. іст. наук : спец. 17.00.01 / С. А. Легка ; Київський національний ун-т культури і мистецтв. К., 2003. 20 с.
13. Литвиненко В. А. Зразки народної хореографії : підручник / В. А. Литвиненко. К. : Альтепрес, 2007. –468 с
14. Лігус, О. Музика в хореографії: навч. посіб. / О. Лігус. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 144 с.
15. Майстри народно-сценічної хореографії: біографічний довідник / [укладач О. П. Колосок. К. : ДАКККиМ, 2008. 116 с.
16. Мистецтво балетмейстера і постановка танцю : прогр. курсу для студ. зі спец. 7.020202 «Хореографія» / ПВНЗ «Міжнародний Слов'янський унт. Харків». Факультет хореографії. Кафедра теорії та практики художньої творчості ; уклад. І. В. Михайлова. Х. 2007. 47 с.
17. Небесник А. В. Студії сучасного танцю в Україні кінця ХХ – початку ХХІ століття. Мистецтвознавчі записки. 2018. Вип. 33. С. 346–351.
18. Новерр Ж. Ж. Письма о танце и балетах Пер. А.А. Гвоздевой, примеч. и статья И.И. Соллертинского / Ж. Ж. Новерр. Л. : Academia, 1927. 316 с
19. Павлюк Т. С. Мистецтво бальної хореографії: історія та тенденції розвитку: монографія; НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. Київ : Довіра, 2020. 290 с.

20. Проблеми розвитку сучасної хореографії та шляхи їх вирішення: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (23-24 липня 2006р., м. Луганськ). Луганськ, 2006. 109 с.
21. Рехліцька А. Є. Мистецтво балетмейстера: навчальний посібник. Херсон: ХДУ, 2012 93 с.
22. Сердюк Т. І. Формування художньо-естетичного досвіду майбутніх учителів хореографії: автореф. дис. канд. пед. наук : спец.13.00.04 / Т. І. Сердюк. Київ, 2009. 24 с.
23. Совік Т. В. Музичне виховання і основи хореографії з методикою викладання: навч.-метод. посіб. Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський: Зволейко Д. Г. [вид.], 2015. 123 с.
24. Теоретична основа при створенні хореографічного образу: Методичні рекомендації з предмету «Мистецтво балетмейстера» Укл. О. П. Колосок. КДУКіМ, кафедра народної хореографії. К., 1998 15 с
25. Теорія і методика класичного танцю: методичні рекомендації до курсу «Практикум класичного танцю» для здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти, спеціальності 013 Початкова освіта, спеціалізації «Хореографія». Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 58 с.
26. Терешенко Н. В. Естетичне виховання старшокласників засобами бальної хореографії: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т проблем виховання. Київ, 2019. 23 с
27. Терешенко Н.В. Історія та методика бального танцю: навч.-метод. посібн. для студентів напрямку підготовки (спеціальності) «Хореографія» вищих навчальних закладів. Херсон: МПП «Издательство «ІТ, 2015. 220с.
28. Триколенко С. Т. Українська сценографія кінця ХХ – початку ХХІ ст.: основні тенденції розвитку та авторські позиції: дис. мистецтвознавства: Київ: ім. М. Рильського НАНУ, 2016. 239с.
29. Шариков Д. І. Теорія, історія та практика сучасної хореографії. Генезис і класифікація сучасної хореографії - напрями, стилі, види: монографія /; Київ. міжнар. ун-т, Ін-т телебачення, кіно і театруК. : КиМУ, 2010. 208 с.

30. Шевченко В. Т. Мистецтво балетмейстера в народно-сценічній хореографії: навч.-метод. посіб.; Держ. акад. кер. кадрів культури і мистец., Міжнар. Слов'ян. ун-т (м. Харків). К.: ДАКККіМ, 2006. 183 с.
31. Юдова-Романова К. В. Технічні засоби оформлення сценічного простору. Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2017. 314 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Опис рухів та комбінацій.

Рух №1.

Початкове положення: шоста позиція ніг, руки опущені вздовж корпусу, голова прямо.

1-й такт: «1 і 2 і» - дівчина хіба що б'є кулаком об стіну перед собою.

2-й такт: «1 і 2 і» - відвертається і стає спиною до глядачів, руки опущені вниз.

3-й – 5-й – 7-й такти: повторення 1-го такту.

4-й – 6-й – 8-й такти: повторення 2-го такту.

Рух №2.

Початкове положення: шоста позиція ніг, руки опущені вздовж корпусу, голова прямо.

1-й такт: «1 і 2 і» - дівчина хіба що б'є кулаками про щось обличчям у півколо, одночасно корпус трохи нахилиється вперед.

2-й такт: «1 і 2 і» - відвертається і стає спиною до півкола, руки опущені вниз.

3-й – 5-й – 7-й такти: повторення 1-го такту.

4-й – 6-й – 8-й такти: повторення 2-го такту.

Рух №3.

Початкове положення: шоста позиція ніг, руки опущені вздовж корпусу, голова прямо.

1-й такт: «1 і 2 і» - дівчина робить крок правою ногою вперед, встаючи правим боком до глядачів по 2 позиції, одночасно піднімає праву руку на 2 позицію.

2-й такт: «1 і 2 і» - опускає праву руку вниз і повертає голову у напрямку лівого плеча, ноги по 2 позиції.

3-й – 5-й – 7-й такти: повторення 1-го такту.

4-й – 6-й – 8-й такти: повторення 2-го такту.

Рух №4.

Початкове положення: шоста позиція ніг, руки опущені вздовж корпусу, голова прямо.

1-й такт: «1 і 2 і» - дівчина, притискаючи обидві руки до себе на рівні грудей, нахилає корпус вперед, ноги зігнуті в колінах, ноги по 6 позиції.

2-й такт: «1 і 2 і» - трохи виростаючи, малює коло корпусом праворуч, руки зберігають своє положення, ноги по 6 позиції.

3-й – 5-й – 7-й такти: повторення 1-го такту.

4-й – 6-й – 8-й такти: повторення 2-го такту.

Рух №5.

Початкове положення: шоста позиція ніг, руки опущені вздовж корпусу, голова прямо.

1-й такт: «1 і 2 і» - дівчина робить крок правою ногою вперед, встаючи правим боком до глядачів по 2 позиції, руки опущені вздовж корпусу.

2-й такт: «1 і 2 і» - повертає голову у напрямку лівого плеча, ноги по 2 позиції, руки опущені вздовж корпусу.

3-й – 5-й – 7-й такти: повторення 1-го такту.

4-й – 6-й – 8-й такти: повторення 2-го такту.

Рух №6.

Початкове положення: шоста позиція ніг, руки опущені вздовж корпусу, голова прямо.

1-й такт: «1 і 2 і» - дівчина піднімає руки нагору між 3 і 2 позиціями рук, піднімаючись на півпальці по 2 позиції.

2-й такт: «1 і 2 і» - опускає руки вниз, спускаючись з напівпальців, голова опущена вниз.

3-й – 5-й – 7-й такти: повторення 1-го такту.

4-й – 6-й – 8-й такти: повторення 2-го такту.

Рух №7.

Початкове положення: шоста позиція ніг, руки опущені вздовж корпусу, голова прямо.

1-й такт: «1 і 2 і» - ліва нога робить крок на хрест попереду правою, одночасно ліва рука проводить пензлем по щоці, ноги зігнуті в колінах.

2-й такт: «1 і» - права нога піднімається убік вище 90 градусів, руки відкриваються убік на 2 позицію.

«2 і» - права нога опускається, поворот через праве плече назад.

Рух №8.

Початкове положення: шоста позиція ніг, руки опущені вздовж корпусу, голова прямо.

1-й такт: «1 і 2 і» - ліва нога робить крок на хрест попереду правою, одночасно ліва рука проводить пензлем по щоці, ноги зігнуті в колінах.

2-й такт: «1 і 2 і» - поворот через праве плече на місці.

Рух №9.

Початкове положення: шоста позиція ніг, руки опущені вздовж корпусу, голова прямо.

1-й такт: «1 і» - ліва рука витягується спереду праворуч на рівні 2 позиції, одночасно корпус повертається за рукою праворуч, ноги по невиворотній 2 позиції, права рука опущена вниз.

«2 і» - крок вперед на праву ногу, ліва нога приходить по 6 позиції, корпус піднімається через хвилю, руки опущені вниз.

Додаток Б
Оформлення сцени

Додаток В
Ескізи костюмів